

Razgovor Zvonimir Jurić i Goran Dević, autori ratnog filma 'Crnci'

Zajedničko režiranje je poput kratkog, ali intenzivnog braka

Kad smo pisali scenarij, nismo radili istraživanja. Jedino smo se raspitali što se radi kada se ide u akciju, 'preko', u šumu. Bojimo se da 'slučaj Glavaš' ne pretegne u 'slučaju' našeg filma. Jer bi to moglo 'pojesti' mnogo toga

● PULA

56. festival igranog filma u Puli trenutak je Zvonimira Jurića, filmskog redatelja rođenog u Osijeku (1971.) koji je debitirao 2003. filmom "Onaj koji će ostati neprimijećen". Ovo je njegova godina. Jurić se pokazao izvanrednim "kasnim cvatom". U nacionalnoj konkurenciji Pule nastupio je s dva filma: izvanrednom epizodom "Žuti mjesec" iz Matičevićih "Zagrebačkih priča" i "Crncima", minimalističkim filmom, snimljenim u koredateljstvu s Goranom Devićem, koji na intenzivan način tematizira zločine u Domovinskom ratu, izravno se referirajući na osječki slučaj "garaža".

Filmski festival, predstavljanje filma, novinske konferencije i kratki intervjui nisu Jurićev svijet. Doima se vidno nervoznim. S druge strane, Goran Dević (1971.), redatelj dokumentaraca "Uvozne vrane", "3" i "Sretna zemlja", mnogo je opušteniji.

● **Zašto "crnci"? Zašto crne uniforme?**

Jurić: Kad smo se ja i Goran dogovorili da idemo zajedno raditi film, znali smo da imamo jednu sličnost - a to je da u onome čime se bavimo želimo izokretati opća mjesta. O bilo kojoj temi da je riječ, ratnoj, nacionalnoj, emocionalnoj, želimo izbjevati opća mjesta. Otuda - "Crnci". Nismo se htjeli baviti žrtvama. U bosanskom filmu, a djelomično i hrvatskom, ljudi se bave žrtvama. Odlučili smo se za subverziju i baviti se egzekutorima...

Subverzija
Nismo se htjeli baviti žrtvama. Odlučili smo napraviti subverziju i baviti se egzekutorima...

Kojima je primjereno da budu "crnci" i da nose crne uniforme.

● **Povezuje li naslov specijalne jedinice iz Domovinskog rata s fašističkim, ustaškim formacijama Francetićeve Crne legije i Bobanovih "crnaca"?**

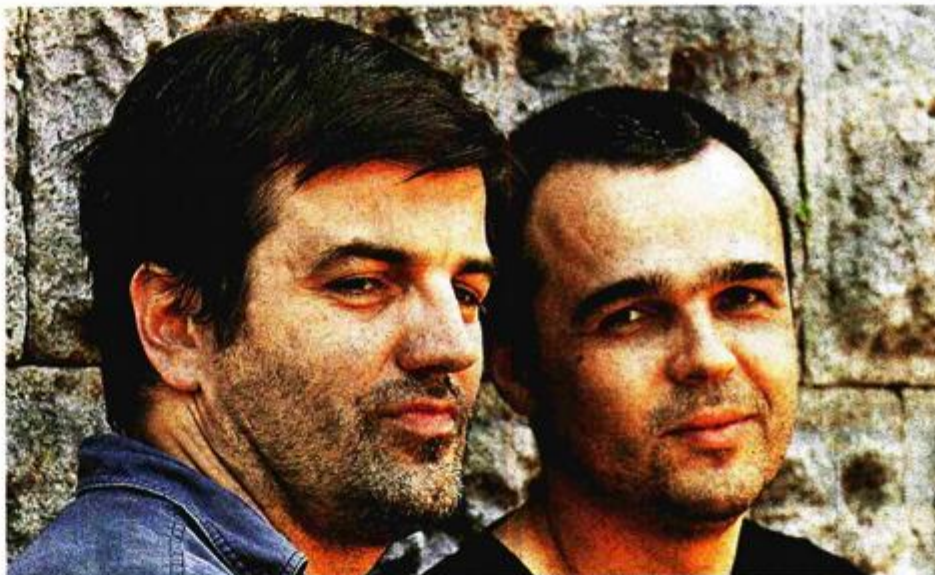
Jurić: Ne. Obukli smo glumce u crno iz istog razloga zbog kojeg je Johnny Cash nosio crno: moćan si, dobro izgledaš. Naslov je takav jer su glumci nosili crne uniforme i jer je posrijedi crnilo zločina.

● **Navodno je scena egzekucije izbačena iz scenarija. Što bi značilo i da su žrtve izbačene iz filma.**

Jurić: Ne. Htjeli smo raditi drugu vrstu subverzije. Da nema scena mučenja i likvidacija. "Alien" najbolje funkcionira u prvom filmu kada ga uopće ne vidiš, a u nastavcima je slabiji. I mi smo htjeli da potencijalno najjače dramaturško mjesto pokažemo tako da upalimo svjetlo, i onda ga ugasimo...

● **Bojite li se paralela sa slučajem "garaža"?**

Jurić: Nismo radili dokumentaristička i historioografska istraživanja. Jedino naše istraživanje za film bilo je da smo se raspitali što se radi kada se ide u akciju, "preko", u šumu. Bojim se da "slučaj Glavaš" ne pretegne u "slučaju" našeg filma. To bi moglo "pojesti" mnogo toga u filmu, što nam nije bio cilj. Dokumentarna forma bolja je za filmove o

Dvojica redatelja dobili su Zlatnu arenu za najbolju režiju na ovogodišnjem pulskom festivalu

Kao J. Cash
Obukli smo glumce u crno iz istog razloga zbog kojeg je Johnny Cash nosio crno. Zato što si tada moćan, dobro izgledaš u crnom

stvarnim događajima.

● **Očekujete li reakciju na film i s lijevice, a ne samo s desnice?**

Jurić: Ljevica će reći da ima malo previše razumijevanja, a desnica će reći - "ovo je teška korozija" ili "ovo treba spaliti". Žao mi je što će se o filmu najviše govoriti u političkom kontekstu - ali kada smo uzeli motiv "garaže", znali smo što nas čeka... Radije bih snimio film kao Leni Riefenstahl, kvaran ali dobar, nego da kao pravovjerni ljevičar napravim lošiji film.

● **Obojica ste rođeni u gradovima koji su bili na prvoj liniji fronte, Osijeku i Sisku.**

Jurić: Meni to nije bila nikakva bitna činjenica. Ne želim da me te stvari opterećuju, mogao sam biti i iz Čakovca.

● **Da si odavde, iz Pule, misliš da bi također snimio "Crnce"?**

Jurić: Da. Možda to što sam iz Osijeka na nekoj nesvjesnoj razini ima svog utjecaja, ali na svjesnoj nema.

Dević: Ja moram dati drukčiji odgovor. U moja oba dokumentarca vidi se opterećenost ratom.

● **Što ste radili tijekom rata?**

Jurić: Ja sam pobjegao iz JNA i krajem srpnja 1991. otišao u Ameriku te se vratio u svibnju 1992.

Dević: Ja sam 23. kolovoza pobjegao iz JNA i malo osjetio ratni Sisak. Nosio sam uniformu, imao oružje, ali nisam ratovao. Moj zadatak bio je automobilom obavljati dostave.

● **Jeste li vi prvi redateljski tandem hrvatskog filma?**

Jurić: Mislim da nismo. Bruno

Gamulin i Milivoj Puhlovski krajem sedamdesetih zajedno su napravili igrani film "Živi bili pa vidjeli".

● **Kako to funkcionira kod vas? Ima li svatko svoje područje?**

Jurić: Ja sam se više bavio glumcima, a Goran kamerom. Povremeno smo imali neka okapanja na snimanju, ali smo te sukobe riješili prilično bezbolno.

Kada snimaš, uvijek sam sebi postavljao pitanja. Ovako imaš nekoga kome ih postavljaš. Dvojniki iz glave je kraj tebe.

● **Kao neki brak?**

Jurić: Čisti brak. Veza koja traje intenzivno u mjesec i pol dana snimanja, uz sve ljepote i sve grubosti koje donosi brak.

● **Kako ste se našli?**

Jurić: Imamo sličan ukus za filmove i književnost. No, prvenstveno smo se našli u "ideologiji" dugog kadra. Nismo željeli raskadrirani film, već kadrove koji traju, koji duboko ulaze, u kojima pratimo ono što se dešava unutar njih, ali i ono što čujemo i osjećamo da se nalazi izvan njih.

● **Dragan Jurak**